

Wuɔɔk de Karbon Monɔkthait

Awareŋ Nyooth Wël

Carbon Monoxide Poisoning - Factsheet

Dinka

Yeŋö yenë karbon monɔkthait?

Karbon monɔkthait e aliir ye kɔc wook cii lëu ba tiŋ, ba bil (thiëëp) ka ba ŋöör. E bën në dëëp de kä ye dɔm në mac cīt aliir, tim cī riau ku col, agut na cak ciën tol.

Kä yenë tol ke bën bei thīn aa ye karbon monɔkthait looi ku aa cii keek bi ɔk/ɔl dhiil lui në biäk thīn yööt, cīt makānaai ye piny ɔk tuc (mor) ku kä yenë riŋ nyop në kenhiim, kä ke luɔi nɔŋ makānaai ye luui në miök (bendhīn).

Ye nen yenë wuɔɔk de karbon monɔkthait tuöl?

Wuɔɔk de karbon monɔkthait e tuöl në yān juëc yiic tē ye kɔc luui yööt në makānaai yenë ke luui në biäk ayeer ka tē cii yöör cinic aliir dīt ye wat.

Ye kä cīt ŋö yenë karbon monɔkthait yök thīn?

Kä yenë karbon monɔkthait yök thīn aa ye yīi:

- kä ke nyum de riŋ, cool/ kuat de col cīt thuup cie ŋuäc/töny wëëth ku thiliik yenë riŋ nyop në keköth
- kä yenë ke piny ɔk mor biäk ayeer
- lambaai ye dëp në miök
- ka nɔŋ yiic makānaai ye luui në miök (cīt makānaai ke lök ka mincar karathani - makāna ril arëët ye luui bendhīn ye tiim ril tēm ku ye tɔm ril arëët cīt kuur/gɔt tuök bei)
- tol ye bën bei enɔŋ makāna de riän wīir (wabuur)
- jeneretaai (makānaai ke käräba/many de adök).

Ye kä yīndi ye wuɔɔk de karbon monɔkthait nyuɔɔth?

Kä ye dac yök nyooth tuaany aa ye yīi:

- arëem de nhom
- kōör e piɔu (kɔɔr/wic bi raan ŋɔk) ku arëem de yäc
- aŋɔk (ŋök)
- yuiëc/wuiëc e nhom
- niööp de guöp
- niäär
- nhom liäap
- dhäär

Në kä k k rac ar  t, k  nyooth yeen aa n n y ic y i:

- raan t  ke kuc k  loi r t
- d m c t nok- yu ik ka b  thok moth
- t t k ci  j  l n  nyithic
- thou (thou)

K  nyooth wu k de karbon monokthait aa ye b n ke kek rac t  b  y n aliir mi et n  yiwum em  th.

Yenja t  ke b  d m?

Wu k de karbon monokthait al u b  gu t de raan d m. K c t  e ke l u b  keek d m aa ye y i:

- m th e ke piac keek dhi  th
- di  r liac ku m th  ot eke k c  keek dhi  th
- k c d t n  run
- k c n n tu ny ci ce  n  kegup, c t tuaany de pi u.

Ye dh l y ndi yen ban wu k de karbon monokthait g l?

- ye luui n  k  ke nyum de ri , kuat de col c t thuup c n tol ku ci   u c/t ny w  th ku thiliik yen  ri  nyop n  kek th k  yen  ke piny c k mor a eer ka lambaai ke mi k n  bi k a eer baai. Kek aa l u bik  karbon monokthait b i bei agut na cak tol cak liu th n.
- Ye luui n  mak naai ke mac (jeniretai) (mak na ye mac b i) c i thi  k ken  aw  r/aluit ku ci w l thok wei n  bi k y ot.
- Duk/du n  ri ndu ye waan ke mak na ri  (agut na g r c cak t  ke  aany/y  r).
- Ye luui n  k  ye cam (luui) n  mi k (c t mak naai ke l k ka minc r karthani) e ke t  a eer, ka   n n n y ic aliir d t.
- Ye luui n  yen  ke piny c k mor ye luui bi k th n y ot ku ye keek c k ye keek ti  n  kaam c t th k de run kerou n  raan ye mak na ye luui n  mi k d ok. Na ye luui n  ye mak na ye piny moor k n, ke y  tak y nhom ba k  ye ciu/kiu b  nyu th men  karbon monokthait at .

Ye dh l c t  o ke ban ke paand  c k t  ke moric n  ye rut (bi k de ru n liir piny th n) k n?

Ti  ke webthait k k n  k  l k k c dh l yen  k c gup mu r ku c n k r c y k raan th n:

- [Energy.gov.au](https://www.energy.gov.au) – K  ye k  t  y ot nyu th n  kaam t  yu ir/wu ir
- [Energy.gov.au](https://www.energy.gov.au) – B  tu c ku c k lir
- [YourHome.gov.au](https://www.yourhome.gov.au) – B  tu c ku c k lir

Yen  ya looi na ya tak men  ke raan an  wu k de karbon monokthait?

C l T  Jam n  Wu k t  13 11 26 b  y in l k k  b  looi n  24/7 (ak lak l n  n n ke wik y ic y ic ke 7)

- Na t  Tho  de L nliith ke ci  tho /thu  ad ocdu ku y n w c raan de w  r de thok, ke y  c l TIS National t  131 450 ku thi c b  y in waar t  the W l Jam n  Wu k (Poisons Information Centre).

N  kaam tul k rilic (k r k), ke y  cal Abac Arak Di k (000)

- Duk r t t  u t  n n k rac t  kony y n k c k k. Na ci raan yu ik/wu ik y ot n  w t de karbon monokthait, l  a eer ba Abac Arak Di k (Triple Zero (000) c l.